

Ông Lê Ngọc Danh, cựu Trung úy QLVNCH, là Tùy viên Tổng Lãnh Quân QĐIV-QK4 cho đến ngày 1 tháng 5 năm 1975. Ông là người đã trực tiếp chỉ huy hai vị tướng Nguyễn Khoa Nam và Lê Văn Hồng, Tổng Lãnh và Tổng Lãnh phó bị sát. Sau đây là chuyện ông kể trong "Hồi Ký Của Một Tu Sĩ Viên", trích từ sách "Nguyễn Khoa Nam".

Tháng 4 năm 1975

Tình hình chung vào tháng 3 năm 1975 rất căng thẳng. Vùng 1, vùng 2 đang đánh dồn còn Vùng 3 và 4 vẫn còn nguyên vẹn. Tổng Lãnh đi họp liên tục ở Tổng Tham Mưu, ở dinh Đốc Lỗ gặp Tổng trưởng, lúc ở dinh phó Tổng trưởng. Thời gian còn lại, Tổng Lãnh thường đến các Tiểu khu và Sở đoàn nhận nhiệm vụ như là tiểu khu Long An, Địch Tổng, Kiên Tổng và Châu Đốc. Vào đầu tháng 4, VC tiến công mạnh, nhòm vào quây 4 thu hút hai tiểu khu Địch Tổng và Long An. Sở Đoàn 7 Bộ Binh chịu trách nhiệm khu vực tiểu khu Địch Tổng còn Sở Đoàn 22 Bộ Binh rút từ Vùng 2 về chịu trách nhiệm khu vực tiểu khu Long An. Vào buổi trưa Tổng Lãnh đến tiểu khu Long An để biết tình hình địch, VC đã pháo rớt mìn quây hạ tiểu 122 ly trên giã của cựu Long An nhưng không gây thiệt hại gì. Địch càng ngày càng tiến công mạnh vào quây 4, Tổng Lãnh ngày đêm đến các đồn về hay gọi điện thoại khích lệ tinh thần chiến đấu, không để mất trí hay bối chây nên VC không chiếm được mìn trí nào cả. Có mìn đêm, địch pháo kích trên 10 hạ tiểu 122 ly vào thành phố Cần Thơ, mục tiêu chính là Bộ Tổng Lãnh Quân Đoàn IV và dinh Tổng Lãnh. Vị trí pháo hòng đông chi khu Bình Minh thuộc tiểu khu Vĩnh Long, bay qua dinh Tổng Lãnh rớt bên xóm nhà đèn cách dinh 300 thước, kết quả tấn công như vậy phía dân chúng.

Tình hình càng ngày càng căng thẳng, dân chúng di tản bằng tàu thủy hay máy bay có nhiệm vụ chuyển về Quân đoàn IV để dân xung vùng Tri Tôn, Sa Đéc. Trong lúc này, Tổng Lãnh rời bỏ họp lo phòng thủ, họp lo thăm viếng an ủi dân đã di tản vùng ngoại ô. Thiểu trưởng ra lệnh các Tiểu khu ra sức cứu trợ nhân dân chiến cuộc. Tổng Lãnh chỉ thị các đồn về sẵn sàng chiến đấu bảo vệ Quân đoàn IV và nhiệm vụ là giữ quây 4 đứng vững VC cố gắng. Tổng Lãnh đến biết đến thăm tiểu khu Châu Đốc, đi thăm vòng đai phòng thủ quy mô của tiểu khu. Nhưng ngày kết tiếp họp liên tục với các Tiểu khu và Sở đoàn. Trong lúc tình hình hỗn loạn, nhiệm vụ máy bay trực thăng từ hòng Sài Gòn lữ đoàn bay phi trường Trà Nóc và mìn t s bay ra hòng Phú Quốc.

Sáng ngày 24 tháng 4, Tổng Lãnh đi họp ở Bộ Tổng Tham Mưu, nội dung tôi không rõ.

Sáng 25 tháng 4, họp ở tiểu khu Địch Tổng, có tướng Trưởng tham dự.

Ngày 27 tháng 4, Tổng Lãnh ra lệnh gọi nghiêm, các đồn về ở thủ sẵn sàng chiến đấu, không được rời vị trí.

- D .

Đ i tá Thiên m i nh n ch c v Ti u khu tr ng Ti u khu Phong Dinh k t sáng ngày 30 tháng 4.

B t ch t, ti ng c a t ng th ng D ng Văn Minh vang lên trên đài phát thanh. Ông tuyên b đ u hàng vô đi u ki n v i VC và nói:

- T t c các đ n v tr ng và anh em binh sĩ yên t i ch , bàn giao v trí cho Chính Ph M t Tr n Gi i Phóng Mi n Nam.

Tôi v i xô c a vào phòng làm vi c c a T l nh và nói:

- T ng th ng D ng Văn Minh đã .....

Tôi nói ch a h t câu, T l nh nh nh c t ngang l i tôi:

- Qua đã nghe r i.

Tôi l ng ng i ch m ch m b c ra. Trong lúc này, nhi u l n T l nh phó liên t c đi vào c a chánh g p T l nh. Qua đi n tho i, Đ i tá Ti u khu tr ng Ti u khu Long An xin g p g p T l nh, l n th hai, Đ i tá xin gi t s p c u Long An đ c t đ ng VC chuy n v Vùng 4. T l nh nh b o tôi chuy n l i, c u đ yên không đ c phá s p.

Tr a 30 tháng 4, sau khi đi ăn c m tr a câu l c b C u Long v , T l nh đi th ng vào phòng làm vi c. Qua l ki ng nh thông qua phòng làm vi c, tôi th y T l nh đang so n m t s gi y t đ trên bàn. T l nh nhìn t trang m t, r i t t xé b vào s t rác. Kho ng 2 gi chi u, T l nh xu ng phòng làm vi c đ i h m. Tôi không bi t T l nh làm gì b i vì phòng làm vi c này không có n i nhìn th y T l nh đ c. T l nh b m loa g i tôi:

- Danh xu ng đây tôi b o.

Tôi vào phòng trên đi theo c u thang xu ng g p T l nh. Ông đang ng i sofa nhìn v h ng b n đ Vùng 4, th y tôi đ n T l nh nói:

- Danh tháo b nh ng ranh gi i, nh ng m i tên trên b n đ . (Nh ng đ ng ranh và nh ng mũi tên làm b ng nh ng băng keo màu xanh đ). Tôi t t tháo b , nhìn t ng quát, tôi th y b n đ chia ra t ng ô nh , nh ng mũi tên xanh đ châu đ u vào nhau, nh ng răng b a màu xanh v i nh ng m i tên đ chĩa vào (Có th đây là b n đ v Hành Quân M t theo nh tin đ n). Tôi tháo g t t c nh ng băng keo b vào s t rác, tháo xong tôi nói:

- Trình Thi u t ng, em đã tháo xong.

- Đ c r i.

T l nh bu n bu n theo c u thang lên phòng làm vi c t ng trên, tôi ch m ch m b c theo T l nh và ra phòng làm vi c c a tôi. Đ 10 phút sau, T l nh b m loa g i ti p:

- Danh vào tôi b o.

- D .

Tôi xô c a đi nhanh vào, T l nh nhìn tôi nói:

- Tháo b nh ng v trí trên b n đ này.

- D .

Tôi đang lúi húi tháo và l i c nhìn, tôi th y T l nh ch p tay v phía sau ch m ch m đi t i, đi lui.

Tôi tháo xong:

- Trình Thi u t ng, em đã tháo xong.

Nói v phòng làm vi c c a Tà nh, tr c khi vào ph i qua ba v ng gác: Tà ngoài vào, v ng gác 1 ngoài đ u đ ng tr c khi vào phòng ch đ i. V ng gác 2 ngay phòng ch đ i sát c ng B Tà nh. V ng gác 3 lên tam c p tr c c a vào phòng làm vi c c a Tà nh.

Vào kho ng 4 gi chi u, Quân c nh phòng ch đ i (V ng gác 2) lên g p tôi nói:

- Có hai ông VC m c đ th ng ph c, trên đ i 50 tu i xin vào g p Tà nh. Tôi nói:
- Anh b o h ch m t chút đ tôi trình Tà nh.

Tôi gõ c a vào g p Tà nh và nói:

- Trình Thi u t ng, có hai VC m c th ng ph c xin vào g p Thi u t ng.
- Đ c, m i h vào.

Tôi xu ng phòng khách g p hai VC, tôi th y hai ng i đang ch đ đây, m t ng i cao m n c da tr ng, tóc hoa râm đ trên 50 tu i, ăn m c th ng ph c gi ng nh th y giáo, m t ng i h i th p, n c da ngâm đen cũng m c th ng ph c, h đi tay khô ng, không mang gi y t và vũ khí. Tôi h ng đ n hai ng i này lên b c tam c p vào phòng làm vi c c a Tà nh. Tà nh chào h i và m i ng i sofa, tôi b c nhanh ra phòng làm vi c g i ng i h sĩ quan mang trà vào. Tôi mang v i kh u súng colt và l y kh u AR15 lên đ n và b c nhanh vào phòng làm vi c Tà nh. Tôi đ ng sau hai ông VC này v i t th s n sàng cách kho ng 4 th c, tôi s hai ông này ám sát Tà nh, tay súng s n sàng n u hai ông này có hành vi là tôi n súng b n li n. Tà nh ng i đ i di n v i h , đang nói chuy n r t nh tôi không nghe đ c. B t ch t Tà nh ng c lên, nhìn tôi và b o:

- Danh đi ra ngoài đi tôi nói chuy n.

Tôi p úng tr i:

- Đ ... em đ đây v i Thi u t ng.
- Đ c r i không sao đâu! Em ra ngoài đi.
- Đ

Tôi ra i phòng làm vi c, súng v n th th , m t nhìn v h ng theo k h c a cánh c a đang hé m . Tôi th y Tà nh v i h v a u ng trà v a nói chuy n. Cu c nói chuy n kéo dài trên 10 phút. Tà nh và hai ng i ch nói chuy n không đ a ra s sách hay gi y t gì c . Hai ng i đ ng đ y gi t . Tà nh b t tay, r i hai ng i theo c a tr c xu ng b c tam c p ra v .

Tà nh ng i bu n, k đ ng đ y đi t i đi lui nh lúc tr c, th i gian này r t căng th ng và ng p th . Tôi suy nghĩ lung tung, n u VC chi m đ c Vùng 4 thì Tà nh s ra sao? T i sao Tà nh v n bình th n nh không có chuy n gì x y ra, bây gi còn đi ngo i qu c đ c không? Còn máy bay không? Hay là Thi u t ng có ng i thân phía bên kia? Nh ng câu t h i đã v y ch t trong tôi.

B t ch t ti ng la ó vang đ y đ ngoài đ ng. Đoàn ng i r t đông ch y ngang qua c a B Tà nh, ch y dài xu ng c u Cái Kh . H v a ch y v a la hét vui m ng, thì ra đó là nh ng ng i t v a đ c thoát tr i giam, tôi thò đ u ra c a s nhìn ra ngoài đ ng, tôi th y b n tù trên đ i 50 ng i, qu n áo x c x ch, có ng i m c qu n c t, có ng i c i tr n v a ch y v a nh y lên v a reo hò vui v nh ng h không phá phách.

Kho ng 6 gi chi u, đ i n tho i có ti ng l . Thông th ng khi có chuông reo, tôi th ng nói: Tôi trung úy Danh, tùy viên Tà nh, xin l i ai đ u đây? đ u đây x ng c p b c tên h ch c v r i

nói nhu c u. Đàng này sau khi tôi nói, bên kia đ u dây đáp:

- A lô ai đó? A lô ai đó?

Và ti ng l tôi không quen thu c, tôi gác máy không tr l i. Còn đ ng dây Hotline tr c ti p c a T l nh tôi không rõ. Nh v y VC đã vào đ ng dây đ n tho i. Trong lúc r i r m, tôi qua phòng T l nh phó g p trung úy Nghĩa, tùy viên T l nh phó. Lúc g p anh Nghĩa, tôi nói tình tr ng đ n tho i đã b VC chi m và tôi đã nghe có ti ng l . Tôi đ ngh , n u T l nh và T l nh phó mu n nói chuy n v i nhau mình ph i dùng máy PRC25, đ ng th i tôi vi t m t lo t t n s đ x đ ng máy PRC25 và đánh s th t A, B, C, D ... đ T l nh nói chuy n kín h n.

Kho ng 6 gi r i, T l nh s a so n v t dinh, Thi u t ng nói v i tôi:

- Danh chu n b xe đi thăm b nh vi n Phan Thanh Gi n.

- D .

Xe ch T l nh t vãn phòng đi th ng vào b nh vi n. T l nh đ n t ng gi ng h i thăm th ng binh, k n m ng i ng i, bắng tay bắng đ u, có ng i m t m t chân, chân còn l i qu n dây bắng treo lên trên giá. T l nh đ n bên th ng binh này h i:

- Em tên gì?

- D em tên ...

- Em đ n v nào? Có kh e không?

- D kh e, em là Đ a ph ng quân t i u khu V nh Bình.

T l nh nói ti p:

- Em n m ngh đ ng b nh.

T l nh đi t đ u phòng đ n cu i phòng h i thăm t ng b nh nhân, r i T l nh đi qua dây k bên và ti p t c h n m t gi bu n t và n ng n ch m ch m trôi qua. G n gi ng m t th ng binh, anh c t hai chân, v i bắng tr ng xóa, máu còn r n ra lóm đóm đ cu i ph n chân đã m t. T l nh đ ng sát bên và h i:

- V t th ng c a em đã lành ch a?

- Th a Thi u t ng, v t th ng m i m y ngày còn ra máu ch a lành.

V i nét m t bu n bu n, T l nh nhú mày l i làm c p m t ki ng đen lay đ ng. T l nh ch a k p nói, anh th ng binh này b t ch t ch p tay T l nh m u máu:

- Thi u t ng đ ng b t i em nhe Thi u t ng.

- Qua không b các em đâu! Qua l i v i các em.

Qua ánh đèn c a b nh vi n, tôi th y T l nh đ a tay nâng s a c p m t kính đen và hai gi t n c m t t t ch y lẫn dài trên khuôn m t đau th ng. T l nh nén đau th ng, ng i đã khóc, khóc không thành ti ng và nh ng gi t n c m t t nhiên tuôn trào. T l nh v n vai ng i th ng binh nói trong ngh n ngào:

- Em c g ng đ i u tr .... có qua đ đây.

T l nh b c h i nhanh ra c a b nh vi n, ra sân T l nh đ ng l i quay m t nhìn l i b nh vi n.

T l nh đ ng yên b t đ ng kho ng m t phút r i b c v i ra xe không nói gì c , s im l ng quá n ng n , su t trên đ ng v t dinh, T l nh không nói m t l i nào.

V đ n t dinh, tôi th y Quân c nh v n còn gác c ng, tôi đi m t vòng xung quanh, nh ng v ng gác v n còn ng i gác, tuy nhiên tôi th y ít lính đi t i đi lui nh m i hôm, có l h đã b đi b t. Sau khi c t kh u Colt đeo trên ng i, tôi xu ng nhà b p g p trung sĩ Ng qu n gia xem hôm nay anh n u món gì vì hôm nay thăm b nh vi n v tr . G p anh Ng , tôi nói:

- Anh Ng b t m t con gà làm và lu c đ Thi u t ng dùng.”

- D con gà nào Trung úy?

- Đàn gà nòi Thi u t ng nuôi anh ch n m t con.

Lúc này trên 8 gi t i, phía C n Cát cách m t con sông phía sau dinh, th nh tho ng VC b n

b ng nh ng lo t AK đ n l a bay đ xé màn đêm đen ngh t, càng lúc VC b n càng nhi u. Con gà, anh Ng làm và n u xong, đích thân tôi ra sau trailer m i Thi u t ng vào ăn c m. T l nh ng i vào bàn ăn và nói:

- Danh ng i ăn c m cho vui.

Đi các đ n v hay ti u khu, tôi ăn c m chung v i T l nh, còn đ dinh T l nh th ng ăn c m m t mình, v a ăn c m v a xem truy n hình r t lâu. Hôm nay, l n đ u tiên T l nh g i tôi ăn c m chung đ dinh, tôi th y có đ i u gì, h n n a s vi c x y ra tầm lum b ng đ đầu mà ăn v i u ng. T l nh th y th t gà xé nh , còn n c lu c gà làm canh, T l nh h i:

- Th t gà đầu v y?

Tôi g ng c i nói:

- Đ m y con gà Thi u t ng nuôi sau, em b o anh Ng làm m t con đ Thi u t ng dùng.

- Làm th t chi v y, ăn nh v y đ c r i. Thôi ăn đ ngu i.

T l nh không ăn c m, ch dùng vài mu ng canh, vài mi ng th t gà. Còn tôi thì no h i, ăn h t vô, qua loa vài mi ng v i buông đũa và nói:

- Đ em ăn xong, Thi u t ng dùng ti p.

Thi u t ng nói:

- Ăn ti p, sao Danh ăn ít v y, th t còn nhi u.

V a nói, T l nh g p b cho tôi m t mi ng th t xé phay dài. Tr i! Ăn gì n i, bình th ng ăn th y ngon bây gi ăn th t gà cũng nh ăn cây m c, mi ng đ ng nghét, tôi c g ng nu t trôi h t mi ng th t này, xong xin phép Thi u t ng ra phòng làm vi c. Nhìn qua c a s , tôi th y v ng l nh, m t s v ng v đáng s , m t s anh em quân nhân đã b đi, s còn l i m t vài ng i đã m c th ng ph c, m t s v n còn m c đ lính. Còn h ng phòng trung úy H , sĩ quan b o v cũng v ng ng t, có l anh đã b đi (nhà trung úy H g n phi tr ng Trà Nóc). Còn trung úy Vi t cùng v 2 con v n còn l i nhà c nh b sông. Vi t và tôi g p nhau ch bi t l c đ u, r i T l nh đ n bàn làm vi c c a tôi nói:

- Có liên l c v i t ng H ng không hè?

- Đ đ n tho i b m t liên l c, có ti ng l em không dám g i. Tôi nói ti p:

- Đ , Thi u t ng mu n nói chuy n v i T l nh phó?

- Qua mu n nói chuy n.

Tôi nói v i T l nh:

- Vào lúc 5 gi chi u, h th ng đ n tho i có ti ng l , em có cho anh Nghĩa, tùy viên T l nh phó m t s t n s PRC25 đ lúc c n Thi u t ng nói chuy n, nh ng bây gi em không liên l c đ c.

Tôi nói ti p:

- Đ em đi l i dinh T l nh phó nói m máy PRC25 đ Thi u t ng nói chuy n.

T l nh làm thnh, tôi b o anh Thông tài x l y xe jeep ch đi t t dinh đ n dinh T l nh phó đi đ n dinh T nh tr ng Phong Dinh. S p s a r ph i vào dinh T l nh phó thì th y phía bên trái tr c dinh t nh tr ng có m t VC v i kh u AK t th s n sàng, đ súng c nh s n, m i súng ch a lên tr i. Anh Thông tài x kêu tôi và ch :

- VC đã vô t i r i.

Tôi b o tài x :

- Quay tr l i đi không n r i.

Tài x lái nhanh v dinh T l nh và đóng c a dinh l i. Tôi xu ng xe b o các anh em còn l i kéo kho ng 4-5 vòng k m gai rào ch n t c ng vào h ng c t c , rào xong tôi vào trailer báo T l nh:

- Trình T l nh, VC đã vào đ n dinh T nh tr ng. Em th y có m t VC c m súng AK t tr c dinh

T nh tr ng.

T nh làm thnh không nói gì c , kho ng hai phút sau, tôi nói v i Thi u t ng:

- Em đi n n a, đ Thi u t ng nói chuy n v i T nh phó. T nh nh nh nói:

- Thôi đ ng đi coi ch ng nó b t.

- D không sao!

Nói xong, tôi c i b áo lính, v n m c qu n lính mang giày v i áo thun v i ra sân g i anh tài x :

- Anh Thông đâu đ n tôi nh m t chút.

Tôi la lên, không m t ti ng tr i. Anh Ng qu n gia nói:

- Em v a th y anh Thông ra c ng. Anh đã b đi r i.

B t ch t có m t anh (tôi quên c p b c và tên):

- Trung úy c n gì em giúp.

- Anh mu n đ n dinh T nh phó.

- Đ c r i đ em đ a ông th y đi.

Anh lính l y chi c Honda màu đ ch y đ n và nói:

- Đi Honda ti n h n Trung úy.

R i anh ch tôi v h ng dinh T nh phó, r vào dinh anh đ u cách đây kho ng 10 mét bên l đ ng.

Dinh T nh phó, tr c và sau có c ng ra vào b ng c a s t, xung quanh xây t ng cao đ 2 mét. C a tr c đ i di n v i dinh T nh tr ng, c a sau quay ra m t đ ng. C a tr c và sau đ u đóng và khóa ch t, t c a tr c nhìn vào tôi đi sát hông t ng bên ph i, có m t cây i m c t phía trong xòe nhánh ph ra bên ngoài. Trong dinh im l ng không m t ti ng đ ng, tôi g i n:

- Nghĩa i Nghĩa, Phúc i Phúc, tao là Danh.

Tôi g i 4, 5 n nh ng v n th y im l ng không có ti ng tr i.

Tôi linh c m không n, tôi g i ti p và quay l i đ nh tr v , tôi th m nói không l mình b cu c.

Tôi nói qua v i anh lính đ u bên kia đ ng:

- Anh ráng ch tôi m t chút.

B t ch t có ti ng n ùng, có ti ng xôn xao, ti p theo ti ng khóc. Tôi ch y l i vách t ng có nhánh cây i xòe ra, tôi quy t đ nh đu nhánh i này nh y vào, tay ph i níu nhánh i, tay trái v n vào vách t ng mi ng liên t c la n:

- Tôi trung úy Danh đ ng b n, tôi trung úy Danh đ ng b n. Mi ng la tay níu kéo leo vào, tôi lên đ c đ nh t ng theo đà cây i tu t xu ng đ t. G p tôi, anh Nghĩa v a nói v a khóc:

- Chu n t ng t sát ch t r i Danh.

- Lúc nào?

- M i đây, ch c có l h i n y Danh nghe ti ng súng n .

Anh nói ti p:

- Chu n t ng đang ăn c m, nghe ti ng đ ng, ông b bàn ăn đ ng d y, bà T ng ch y theo ông ngăn l i. T nh phó vào đóng c a l i và b n vào ng c t sát.

Tôi đ n c a, th y c a phòng hé m , tôi xô nh cánh c a b c vào, tôi th y t ng H ng n m b t đ ng trên gi ng, bà H ng đang ôm ch m T nh phó khóc, còn hai đ a con nh đ ng k bên vô t nh không có gì x y ra, k bên nh ng anh lính đang s t sùi khóc. Tôi quay ra nói v i

anh Nghĩa:

- Thôi Danh đi v .

Tôi không nói anh Nghĩa m t n s máy PRC25 gì n a, chu n t ng đã ch t r i. Tình hình r i ren, b n r n, tôi không nh m c a, tôi trèo cây i lên đ u t ng r i nh y ra ngoài. Xu ng đ n m t đ t, tôi suy nghĩ lung tung: T i sao T l nh phó t sát? N u T l nh hay đ c thì ra sao? Hay là lúc tôi la to g i anh Nghĩa, Phúc, đ đây t ng VC vào t i nên Chu n t ng t sát hay là ... tôi v a suy nghĩ v a cúi đ u b c đi đ n anh lính đ u xe Honda lúc này. Tr i! xe và ng i bi n đầu m t, tôi đ o m t nhìn quanh v n không th y, ch c anh b đi r i, tôi không trách anh, anh đã giúp tôi nh v y cũng đ l m r i. Tôi l i b t đây c p theo l Hòa Bình đi th ng v dinh, trên đ ng ph v ng hoe không m t bóng ng i lai vãng, ch c có nh ng m nh gi y v n v t b a b i đ y đ ng, th nh tho ng bay t tung theo c n gió (gi y t c a tòa T ng Lãnh S M dân hôi c a v t ra đ ng t hôm tr c).

Tôi đi b m t trên 15 phút v đ n dinh, anh lính v t t ng vòng k m gai tôi đi vào r i kéo l i v trí c . Tôi đi nhanh v phía sau vào trailer đ trình T l nh s vi c đã x y ra, v a th y T l nh tôi v i v nói:

- Trình Thi u t ng em đ n dinh T l nh phó, đ n n i ông v a t sát ch t, T l nh phó đã b n vào ng c.

- T ng H ng ch t h ? Ch t làm chi?

T l nh ch nói v y. Tôi tr ra v n i làm vi c, ng i trên sofa suy nghĩ liên miên. T l nh phó đã t sát, ch c T l nh s t sát theo. Tôi xu ng nhà g p trung úy Vi t và nói T l nh phó đã t sát còn Thi u t ng không bi t th nào? Hai đ a tôi không tìm ra câu tr l i.

Lúc này kho ng 11 gi đêm, c kho ng 15 hay 20 phút tôi vào trailer m t l n. M i l n vào li c nhìn, tôi th y T l nh n m ng nh ng giày v n còn mang. L n khác vào, T l nh ng i d y đi v h ng tôi và h i:

- Có gì không?

- Em vào xem Thi u t ng có sai b o gì không?

T l nh nói:

- Sao em không đi ng đi! khuya r i.

Tôi nh nh nói:

- Trình Thi u t ng, n u VC vào dinh t i em đánh không Thi u t ng?

- Thôi đ ng đánh nhau, h vào đ tôi ra nói chuy n.

Tôi r i trailer đi ra ngoài. Kho ng 10 phút sau, T l nh ra phòng làm vi c tôi đ a m t gói hình ch nh t dài đ 2 t c, r ng 1 t c, d y 5 phân và nói:

- Danh c t t i n này dành đ xài. (Có th đây là ti n l ng c a Thi u t ng không dùng đ dành).

Xong T l nh đi vào trailer, tôi hé m gói này, bên trong toàn b c 500, tôi đoán ch ng trên 400 ngàn đ ng và tôi đ vào ngăn kéo n i bàn làm vi c. Tôi ti p t c rón rén vào trailer đ quan sát, tôi s T l nh t sát.

Kho ng 12 gi 30 khuya, T l nh ra g p tôi nói:

- Sao Danh không đi ng ? Th c c đêm à?

- D em ng không đ c.

T l nh móc t trong túi ra m t kh u súng nh , ng n h n gang tay và nói:

- Danh c t kh u súng này dành đ h thân.

Tôi nh n kh u súng b vào ngăn kéo chung v i gói ti n lúc n y. Tôi xu ng nói chuy n v i anh Vi t và anh Ng , Thi u t ng đã cho tôi súng, không hi u T l nh có ý đ nh gì?

Kho ng sau 1 gi sáng, anh lính h h i ch y vào g p tôi:

- VC t đ ng m c a vào dinh.

- Anh b o h ch tôi m t chút.

Tôi v i v vào trailer đ g p T l nh, tôi th y T l nh n m nghĩ. Tôi trình:

- Trình Thi u t ng, b n VC đang vào dinh.

- B o h ch tôi ra nói chuy n.

Tôi đi nhanh ra tr c c ng dinh, lúc b y gi tôi v n m c áo thun, qu n lính, mang giày. G n đ n c ng dinh, tôi th y l nh 6, 7 ng i đang v t k m gai đi vào h ng c a dinh. Đ n g n, tôi th y 4 nam, 1 n có v n đ u tóc lũng l ng phía sau ót và m t em bé đ 10 tu i. Nam trang b 1 kh u AK, m t ng i mang kh u Carbin, m t ng i mang súng l c (súng lo i c nh sát x d ng) s còn l i tay không, không mang gi y t hay máy móc gì c . Nhóm ng i này tu i d i 40, đ n vòng k m gai th ba t ngoài vào, còn hai vòng n a t c a dinh ra, tôi v t k m gai và g p h t i đây. M t ng i trong nhóm quay qua h i tôi:

- Anh làm gì ở đây?

Tôi nói:

- Tôi làm qu n gia.

Tôi nói tr , không dám nói là tùy viên s b n chúng b n. Ng i mang kh u AK h i ti p:

- Anh c p b c gì?

- Tôi Trung sĩ.

B t ch t ng i mang AK lên đ n đ a m i súng vào phía s n tôi và nói:

- Đi.

Tôi lúc b y gi h n phi phách tán, ch t là cái ch c. Trong nhóm có ng i nói:

- Ở đây nó làm l n không hà, tính nó đi.

B n chúng t t h ng vào c a dinh, đ n g n c t c , đ a tr con ôm ch m l y kh u súng đ ng th i Pháp, súng đ t d i chân c t c đ làm ki ng, đ a tr reo lên:

- Súng ng và đ p quá.

Ch b i tốc ti p theo:

- Nh có đ p này m i đ c vào dinh T ng.

Tôi nghe và th y nh ng vi c trên c i lòng se l i. B t ch t, nhóm ng i này đ ng l i, ng i mang kh u AK h t m t ra đ u tôi đi qua h ng nhà b p, ngang qua phòng ng c a tôi. Ch t r i, ch c b n chúng b n mình ở đây, tôi ch m ch m b c đi, đ u ngoái l i c a vô dinh. Tôi th y T l nh b c ra, đ y nh cánh c a (c a l i i ch n ru i tr c khi vào phòng làm vi c). B n ng i này b o tôi đ ng l i, ba ng i b c vào phòng (m t ng i tay không, m t ng i mang kh u P-38, m t ng i mang kh u Carbin). S còn l i l ng v ng phía ngoài, ng i mang AK v n h ng súng v phía tôi. Kho nh kh c, trung sĩ Ng t phòng Thi u t ng đang nói chuy n v i VC ch y đ n tôi nói:

- Thi u t ng b o Trung úy l y thu c lá hút.

Có c vào g p T l nh, ng i mang AK b th ng súng xu ng, tôi l ng l b c đi, nh ng s h i

nó đang sau b n t i. Vô s th là thoát n n, vào phòng tôi m ng n t l y gói thu c Capstan đ u l c m i Thi u t ng m t đ i u, 3 ng i m i ng i m t đ i u (T l nh hút thu c 3 s 555 nh ng th nh tho ng hút thu c Capstan đ u l c). Tôi th y T l nh ng i trên sofa băng dài, ng i tay không ng i trên gh nh đ i di n T l nh, ng i mang kh u P-38 ng i d i sàn nhà, tay c m kh u súng đ trên đ u g i m i súng h ng v phía T l nh, còn ng i mang kh u carbin đ ng ngay c a phòng t th tác chi n.

Xong nhi m v tôi b c ra ngoài, ng i mang AK v n th tác chi n nh ng không đ ý đ n tôi n a. Trên d i m i phút nói chuy n, nhóm ng i này r i dinh ra v , tôi vào phòng th y T l nh v a đ ng d y b c ra ngoài v i khuôn m t bu n bu n, nhìn trên sofa tôi th y đ i u thu c c a Thi u t ng còn cháy d dang, m i 1/3 đ i u n m trên sofa b c khói làm l ng m t l nh , tôi l y v t đ i. Cu c nói chuy n này ch đ n ph ng, không có vi t gi y t hay ký tên gì c cũng không có máy móc khi hai bên g p nhau. T l nh vào trailer n m nghĩ, tôi vào l n n a th y T l nh n m yên, ch c T l nh đã m t.

Trong su t đêm 30 tháng 4, T l nh và tôi h u nh không ng , kho ng 3 gi sáng, tôi rón rén vào phòng T l nh l n n a, th y T l nh đang n m yên không bi t ng hay th c vì trong lúc n m nghĩ v n mang c p kính đen. Tôi cũng quá m t ra phòng làm vi c ngã l ng trên sofa m t chút, vang vang bên tai nh ng lo t AK n liên h i, ch c đ i ph ng n súng m ng chi n th ng. Trong lúc n a t nh n a mê b ng nghe ti ng chu ng “boong, boong, boong”, tôi b t mình ng i d y, nhìn đ ng h th y h n 6 gi , qua đ n bàn Ph t, tôi th y 3 cây nhang T l nh đã đ t và c m s n trên l h ng khói bay nghi ngút. T l nh m c quân ph c h n hoi đang nghiêng mình xá Ph t. Tôi v i đi nhanh làm v sinh cá nhân, xong m c quân ph c vào và đ n đ ng nghiêm chào Thi u t ng. Thi u t ng đ a tay lên c t m ng c đáp l i và h i:

- Đêm qua, Danh ng đ c không?
- M t quá em n m nghĩ m t chút.

T l nh v n ng i trên sofa n i phòng th Ph t, tôi đi sang qua phòng làm vi c. M t lúc sau, T l nh đ n bên tôi h i:

- G p t ng Tr ng đ c không hè?

Lúc này kho ng 6 gi 30 sáng.

- D ... đ . Tôi p úng tr l i. H i chi u t i hôm qua t trên l u em th y t ng Tr ng ch y xe jeep ngang qua dinh.

T l nh h i ti p:

- Có ph i Tr ng không?
- Em t trên l u h i xa, em th y gi ng t ng Tr ng.
- Thôi đ ng đi tìm, k o b chúng b t.
- D .

R i T l nh đi ra sau vào trailer, m t lát sau T l nh đi ra hai tay xách hai vali g p tôi và anh Vi t ngay c a ra vào phòng th Ph t. T l nh đ a cho tôi m t cái màu cam, còn trung úy Vi t m t cái màu đen hay nâu tôi không nh r . T l nh bu n bu n nói:

- Danh gi cái này, Vi t gi cái này.

T l nh ch nói ng n g n không nói thêm gì, hình nh c ông ngh n l i. T l nh v i b c đi, cách vài b c T l nh quay l i nói ti p:

- À, quên chìa khóa. R i T l nh đi th ng v sau vào trailer, m t lúc sau tr ra trao cho tôi hai chìa khóa và nói:

- Cái này c a Danh, cái này c a Vi t.

Tôi linh tính s p có đ i u gì s x y ra. T l nh ch m ch m b c theo n c thang lên t ng trên, tôi và anh Vi t n i b c theo sau. T l nh ra sân th ng, đ ng sát bên lan can, m t nhìn ra l Hòa

Bình tr c c a dinh, tôi đ ng bên tay ph i T l nh, anh Vi t đ ng bên trái. Tr c l vài xe qua i, ng i th a th t v ng v nh chi u 30 T t. B t ch t, Thi u t ng b t khóc. T ng c nén ti ng khóc không b t thành ti ng, nh ng gi t n c m t cu n tròn ch y dài trên khuôn m t đau bu n vì n c m t nhà tan. Tôi cũng khóc theo, anh Vi t cũng v y, ba ng i đ ng đ đây m c cho n c m t t do tuân ch y. Tôi nghĩ T l nh đi ngo i qu c h t k p r i, t i đây VC có b t T l nh không? Có làm h n b n T l nh không? N u s vi c x y ra thì ph i gi i quy t làm sao? Tôi đang miên man suy nghĩ, T l nh xoay l ng ch m ch m theo b c thang xu ng t ng d i.

T l nh s p t sát

T ngoài nhìn vô bàn Ph t, T l nh ng i trên gh sofa phía bên ph i, đôi m t đăm chiêu nhìn lên bàn th . Anh Vi t b c ra c a v th m v con, còn trung sĩ Ng đang th p thò tr c c a. T l nh đ ng d y đ n bàn th y ba cây nhang đ t, xá ba xá c m vào l h ng, gõ ba ti ng chuông “boong, boong, boong” xong xá 3 xá ti p, xong T l nh v ng i n i cũ, hai tay đ trên thành g sofa nh p nh p nh không có chuy n gì s p x y ra. B t ch t, T l nh xoay qua b o tôi:

- Danh ra ngoài b o Vi t đ n v con đi đi.
- D .

Tôi tôi th m nghĩ T l nh và tôi đ c thân ch c T l nh nghĩ cách khác. Tôi đ y nh cánh c a b c ra sân h ng v phòng trung úy Vi t. Tôi v a đi kh i c t c m t chút nghe ti ng n “đùng” phát ra t h ng bàn th Ph t, tôi xoay ng i tr l i ch a k p b c trung sĩ Ng th t thanh ch y la lên:

- Đ i úy i! Đ i úy i! Thi u t ng t sát ch t r i.

Trong lúc s h i, anh Ng g i tôi là Đ i úy. Tôi ch y nhanh vào th y c nh t ng h i hùng ch a bao gi g p. T l nh ngã ng a h i l ch v phía sau sofa, đ u h i nghiêng v bên trái, kh u Colt 45 v n còn trong tay buông th ng xu ng lòng T l nh nh ng nh ng ngón tay c m súng đã n i l ng, đ u đ n xuyên qua màng tang ph i qua trái, ng c m t nhìn lên tr n nhà. T l nh ch a ch t, nh ng nói không đ c, gi t run r y ng i, mi ng há h c, t trong c h ng n c lên ti ng “kh c, kh c, kh c” t ng ch p và t t nh d n. Anh Ng th y v y v i nói:

- Thôi mình ch Thi u t ng đi b nh vi n.

Tôi và anh Ng ôm ch m l y Thi u t ng v a khóc v a nói:

- Ch c tr r i, v t th ng đ u vô ph ng c u ch a, h n n a Thi u t ng đã quy t đ nh t sát. Hèn chi hôm qua Thi u t ng đi thăm anh em th ng binh b nh vi n Phan Thanh Gi n r t lâu và nói v i anh em th ng binh qua l i v i các em.

Anh Ng nói ti p:

- Em đâu dám đ n g n Thi u t ng. Đ ng ngoài c a em ch th y l ng Thi u t ng. Em th y Thi u t ng móc t trong túi ra, em t ng Thi u t ng l y thu c hút, nào ng Thi u t ng n súng li n em ch y l i đầu k p.

V a nói anh Ng khóc n c n , chúng tôi v n ôm choàng l y T l nh khóc. Trong lúc b i r i và h t h n, tôi đâu có tâm trí đi xem đ ng h , kho ng 7 gi 30 ngày 1 tháng 5 năm 1975.